

**2018 – DOSARELE PATRIMONIULUI (I): Unde e Landeskrona? –
În funcție de opere, de realizări, se face caracterizarea unui popor –
mitul culturii noastre este mitul lui Prometeu!**

Dosarele

patrimoniului (IV)

mitul culturii noastre ...

Cisnădioara

Pe urmele ... cistercienilor!

Romanian Villages
Explore a village and discover centuries old architecture and traditional ways of life

mitul lui Prometeu?

Cîrța

Landeskrona

Tălmăciu

Filozoful, criticul și istoricul literar Tudor Vianu (1897 – 1964) încerca să distingă elementele constitutive ale noțiunii de cultură: «**voința culturală** (“Pentru a avea cultură, trebuie să manifestăm un anumit patetism al sufletului”, “o anumită energie morală”; ceea ce se opune culturii e în primul rând “inerția sufletului, indolența intelectuală și morală”); convingerea că “temele culturale ale omenirii nu sunt istovite, că omenirea mai are încă sarcini mari înaintea ei și că sufletul omenesc stăpânește mijloacele de a se apropia de aceste țeluri” (acestui “postulat optimist” se opune, “ca un fenomen de patologie culturală”, automatismul, adică “deprinderea de a trăi în cadrele vechi, de a reacționa mecanic la problemele noi ale vieții” și de asemenea, pesimismul); **valoarea; bunul cultural; actul cultural obiectiv și actul cultural subiectiv.** (...) Locul central îl ocupă **valoarea**: ea dirijează voința culturală; întruparea efectivă a ei (a valorii) într-un obiect (care devine astfel bun cultural) constituie actul cultural obiectiv, actul cultural subiectiv fiind acela prin care introducem un obiect numai mental, nu efectiv, în sfera unei valori (primul act este de creație, al doilea – de receptare sau de valorizare)». O primă concluzie la care ajunge Tudor Vianu: «“este zadarnic, așadar, să ne ostenim întrebându-ne cine sîntem; este mai potrivit să fim activi, pentru ca prin operele și faptele noastre să vedem cine sîntem cu adevărat”, căci “**noi sîntem ceea ce faptele noastre sînt**”. Lucrul e valabil pentru indivizi ca și pentru popoare: “**În funcție de opere, de realizări, se face caracterizarea unui popor**”...».

Vianu a propus concepția activistă, prin care creația de cultură poate să aibă: «tot atâtea ținte câte poate să-și asume o activitate omenească (...) actul creator de cultură este “expresia suverană a libertății umane”, iar natura “este cel mult un factor de limitare”. (...) Vianu acceptă așadar necesitatea unui mit central, afirmată de Nietzsche, și declară: “**mitul culturii noastre este mitul lui Prometeu**”.» Vianu susține că apariția valorilor și a culturii odată cu apariția omului însuși: «Oricât de adânc am coborî în istoria culturii omenești, nu aflăm nici o epocă în care omul să nu fi găsit utilitatea, vitalitatea, legalitatea, puterea politică, adevărul, frumosul, binele și sacrul ca niște valori permanente ale conștiinței lui.»

În perioada prefeudală, teritoriile nord-dunărene au cunoscut o serie mare de popoare migratoare. Primii au fost **goții** prin ramura apuseană (vizigoții) aceștia dispărând treptat fiind asimilați de populația autohtonă, fără vreo influență mai însemnată asupra autohtonilor romanizați; de la ostrogoți (ramura răsăriteană a goților) românii au moștenit tezaurul de aur de la Pietroasele (“Cloșca cu pui de aur”), un adevărat tezaur care a cunoscut o adevărată odisee. După ce i-au învins pe goți (376 e.n.), **hunii** se stabilesc în Câmpia panonică (la vest de Tisa), incursiunile lor în teritoriile dacice fiind rare și fără multe urme arheologice. **Gepizii** i-au învins pe huni, cucerind Panonia fără să-și extindă dominația în vechea Dacie; puține urmele de tabere militare fiind descoperite, în estul Transilvaniei și pe valea Mureșului. Urmele arheologice ale **slavilor** au fost descoperite în Muntenia și Moldova, aceștia pătrunzând masiv și în Transilvania, în sec. al VII-lea. Fiind populație agricolă a conviețuit cu populația romanizată, contribuind la dezvoltarea social-politică, punându-și amprenta în organizarea social-politică și civilizația populației autohtone. La finele sec. VII-lea au trecut **bulgarii** (de origine turcică) așezându-se în sudul Dunării, asimilând populația slavă existentă. Ei s-au extins în Banat și pe valea Mureșului (pentru accesul la saline și zăcămintele aurifere), contribuind la organizarea bisericii creștine, creștinându-se în masă sub țarul Boris (864-865). Societatea autohtonă a progresat treptat, depășind a doua parte a perioadei prefeudale, pentru ca la începutul secolului al X-lea d.Hr., să fie atestate primele cnezate și voievodate cu populație româno-slavă, conduse de „vlahul” Gelu (pe Someș), Menumorut (în Crișana) și Glad (în Banat); acestea au fost bazele rezistenței la penetrația ungarilor în Transilvania. Cucerirea Transilvaniei s-a făcut încet, progresul fiind evidențiat de urme arheologice, izvoare scrise și evoluția toponimelor locurilor; cuvintele de poartă și prisacă au marcat evoluția hotarelor. Linia hotarului a avansat încet: cca. anul 900: pe cursul Someșului Mic; cca. 1000: pe cursul râului Mureș; cca. 1100: pe cursul râului Târnava; cca. 1150: linia râului Olt; circa 1200: linia Carpaților Răsăriteni și Meridionali. Și noi avem în județul Sibiu o “**Presacă**” (sat în comuna Păuca), dar puțini au făcut legătura cu începuturile vieții medievale pe aceste meleaguri.

Pe lista locurilor ce-și dispută întâietatea în perioada prefeudală - ce pot fi admirate și-n zilele noastre - sunt monumentele istorice (conform listei) din localitățile: Cisnădioara, Cârța, Rășinari (cu ruinele fortificației medievale pe dealul dintre Rășinari și Poplaca, datate sec. XIII-XIV), Orlatul (cu fortificația cu val, “Cetatea scurtă” și punctul “La Zidu”), Sibiul (cu cetatea Salgo sec. XII-XIII), Tilișca (ruinele cetății medieval, sec. XII) dar și Tâlmaciul și Sibiul.

Biserica evanghelică Sf. Mihail și ansamblul acestei biserici (cu incinta fortificată și turnul) din Cisnădioara, este unul dintre cele mai vechi monumente medievale din județul Sibiu (1176-

